

Ödenek Üstü Harcama Nedir? Ödenek Üstü Harcama Yapılmasının Yaptırımı Nedir?

Bu çalışmada; 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa göre, ödenek üstü harcama yapılması durumunda uygulanacak mali yaptırım tartışılacaktır. - 14.02.2017

5018 sayılı Kanunun amacı nedir?

Bu Kanunun amacı, kalkınma planları ve programlarda yer alan politika ve hedefler doğrultusunda kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde elde edilmesi ve kullanılmasını, hesap verebilirliği ve mali saydamlığı sağlamak üzere, kamu mali yönetiminin yapısını ve işleyişini, kamu bütçelerinin hazırlanmasını, uygulanmasını, tüm mali işlemlerin muhasebeleştirilmesini, raporlanmasını ve mali kontrolü düzenlemektir.

Kamu gideri nedir?

Kamu gideri; Kanunlarına dayanılarak yaptırılan iş, alınan mal ve hizmet bedelleri, sosyal güvenlik katkı payları, iç ve dış borç faizleri, borçlanma genel giderleri, borçlanma araçlarının iskontolu satışından doğan farklar, ekonomik, mali ve sosyal transferler, verilen bağış ve yardımlar ile diğer giderleri ifade eder.

Hesap verme sorumluluğu nedir?

Her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanlar, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumludur ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorundadır.

Kimler üst yöneticidir?

Bakanlıklarda müsteşar, diğer kamu idarelerinde en üst yönetici, il özel idarelerinde vali ve belediyelerde belediye başkanı üst yöneticidir. Ancak, Milli Savunma Bakanlığında üst yönetici Bakandır.

Kimler harcama yetkilisidir?

Bütçeyle ödenek tahsis edilen her bir harcama biriminin en üst yöneticisi harcama yetkilisidir.

Ancak, teşkilât yapısı ve personel durumu gibi nedenlerle harcama yetkililerinin belirlenmesinde güçlük bulunan idareler ile bütçelerinde harcama birimleri sınıflandırılmayan idarelerde harcama yetkisi, üst yönetici veya üst yöneticinin belirleyeceği kişiler tarafından; mahallî idarelerde İçişleri Bakanlığının, diğer idarelerde ise Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine yürütülebilir.

Kanunların verdiği yetkiye istinaden yönetim kurulu, icra komitesi, komisyon ve benzeri kurul veya komite kararıyla yapılan harcamalarda, harcama yetkisinden doğan sorumluluk kurul, komite veya komisyona ait olur.

Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde; idareler, merkez ve merkez dışı birimler ve görev unvanları itibarıyla harcama yetkililerinin belirlenmesine, harcama yetkisinin bir üst yönetim kademesinde birleştirilmesine ve devredilmesine ilişkin usûl ve esaslar Maliye Bakanlığınca belirlenir. Harcama yetkisinin devredilmesi, yetkiyi devreden idarî sorumluluğunu ortadan kaldırmaz.

Harcama yetkilileri bütçede öngörülen ödenekleri kadar, ödenek gönderme belgesiyle kendisine ödenek verilen harcama yetkilileri ise tahsis edilen ödenek tutarında harcama yapabilir.

Harcama yetkisinin sınırı nedir?

Harcama yetkilileri bütçede öngörülen ödenekleri kadar, ödenek gönderme belgesiyle

kendisine ödenek verilen harcama yetkilileri ise tahsis edilen ödenek tutarında harcama yapabilir.

Ödenek üstü harcama yapılabilir mi?

Harcama yetkilileri, bütçelerinde öngörülen ve/veya ödenek gönderme belgesiyle verilen ödenek kadar harcama yapabilirler. Bir başka ifade ile harcama yetkilileri, tahsis edilen ödenekler dahilinde yüklenmeye girebilirler. Ancak, genel veya kısmi seferberlik, savaş ilanı veya Bakanlar Kurulu kararıyla zorunlu askeri hazırlıkların yapıldığı olağanüstü hallerde mevcut ödeneklerin yeterli olmaması halinde toplam ödenek tutarının yüzde on beşine kadar ek harcama yapılabilir. Dolayısıyla, belirtilen bu durumlar dışında ödenek üstü harcama yapılamaz.

Hangi harcama talimatı, ödenek üstü harcama kapsamında değerlendirilip yaptırıma bağlanmıştır?

Kamu zararı oluşturmamakla birlikte bütçelere, ayrıntılı harcama programlarına, serbest bırakma oranlarına aykırı olarak veya ödenek gönderme belgelerindeki ödenek miktarını aşan harcama talimatı, ödenek üstü harcama kapsamında değerlendirilip yaptırıma bağlanmıştır.

Yaptırıma bağlanan ödenek üstü harcamayı ise, ödenek miktarını aşacak şekilde verilen her bir harcama talimatı şeklinde değerlendirmek gerekir. Dolayısıyla, ödenek üstü harcama talimatı veren harcama yetkililerinin sorumlulukları, her bir fiil için dikkate alınmalıdır.

Ödenek üstü harcama talimatı için öngörülen mali yaptırım nedir?

Ödenek üstü harcama talimatı veren harcama yetkililerine; her türlü aylık, ödenek, zam ve tazminat dahil yapılan bir aylık net ödemeler toplamının iki katı tutarına kadar para cezası verilir. Verilmesi öngörülen para cezasında, üst sınır belirtilmiş olup alt sınır belirtilmemiştir. Alt sınırın belirtilmemiş olmasının ne anlama geldiğinin daha iyi anlaşılabilmesi için, aşağıdaki örneğe bakmakta fayda görüyoruz (ve anılan cezanın, bir yaptırım mı yoksa bir teşvik mi olduğunun taktirini de kamuoyuna bırakıyoruz.).

Örnek: Ödenek üstü harcama talimatı veren harcama yetkilisinin (her türlü aylık, ödenek, zam ve tazminat dahil yapılan) bir aylık net ödemeler toplamı 2.000 TL (iki bin TL). Üst yönetici, ödenek üstü harcama talimatı veren harcama yetkilisine bir milyonda bir katı para cezası verdi (daha trajikomik bir oranda belirlenebilir).

Ödenek üstü harcama talimatı için öngörülen mali yaptırıma karar verme yetkisi kime ait?

Ödenek üstü harcama talimatı için öngörülen para cezası, ilgili kamu idaresinin üst yöneticisi tarafından verilir.

Öte yandan para cezaları, karar verilmesini izleyen ay başından başlamak üzere ve herhangi bir hüküm almaya gerek kalmaksızın; ilgililerine yapılan her türlü aylık, ödenek, zam, tazminat dahil bir aylık net ödemelerin dörtte biri oranında kesilerek tahsil olunur.

Ödenek üstü harcama talimatı için verilen para cezasına karşı yapılacak itiraz usulü nedir?

5326 sayılı Kabahatler Kanunu göre kabahat deyiminden; kanunun, karşılığında idari yaptırım uygulanmasını öngördüğü haksızlık anlaşılır.

Öte yandan Kanunun; idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri dışındaki diğer genel hükümleri, idarî para cezası yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında uygulanır.

Söz konusu cezaya karşı itiraz ise, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç on beş gün içinde, sulh ceza mahkemesine yapılır. Sonuç olarak, ödenek üstü harcama talimatı için verilen para cezasına karşı yapılacak itirazlarda, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümlerinin esas alınması gerekir.

Ödenek üstü harcama talimatı için para cezası verme yetkisini kullanmayan üst yönetici sorumlu mudur?

Üst yöneticiler, idarelerinin stratejik planlarının ve bütçelerinin kalkınma planına, yıllık programlara, kurumun stratejik plan ve performans hedefleri ile hizmet gereklerine uygun olarak hazırlanması ve uygulanmasından, sorumlulukları altındaki kaynakların etkili, ekonomik ve verimli şekilde elde edilmesi ve kullanımını sağlamaktan, kayıp ve kötüye kullanımının önlenmesinden mali yönetim ve kontrol sisteminin işleyişinin gözetilmesi, izlenmesi ve bu Kanunda belirtilen görev ve sorumlulukların yerine getirilmesinden Bakana; mahalli idarelerde ise meclislerine karşı sorumludurlar.

Ödenek üstü harcama talimatına para cezası verme yetkisini kullanmayan üst yöneticinin, hem tabi olduğu personel mevzuatı hem de Türk Ceza Kanunu açısından

sorumluluğu söz konusu olabilecektir (üst yöneticiler için mali yaptırım öngörölmemiştir).

Kaynak: kamufinans.com

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA